

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΟΝ ΕΙΑΛΙΣΕΩΝ

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Διὰ τὸ Ἔσωτερον ἄρα 48 φύλ.
λα Αρ. 10
Κατὰ ἔξαιμνιαν » 5
Διὰ τὸ ἔξωτερον Φρ. 12

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Ίδιοκτήτης Ν. ΠΕΤΣΑΛΗΣ.

Ταχικὸς ἐν Ἀθήναις Συντάκτης ΧΡΗΣΤΟΣ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ.

—

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑ ΧΩΡΙΣΕΩΝ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

*Διὰ τὸ πᾶσαν καταχώρησιν ἐρ τῇ
ἀ. σελίδι ὁ σῦχος λεπ. 30. Ἐρ τῇ
γ'. λεπ. 20. Ἐρ τῇ δ'. λεπ. 10.
Διὰ τὰς δικαστικὰς καταχώρι-
σεις κατ' ἀποκοπῆ.*

ΕΚΤΑΚΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ

(Συνέχεια ἴδε ἀριθμὸν 471)

«Γεγονός τετελεσμένον! Όστρατός της κα-
τοχής! Εσφράσαμεν τὴν πεδιάδα!» Αύτὰ ἐ-
φώναζαν οἱ μικρόμυσαλοι καὶ δαιμονισμένοι ἐφη-
μεριδοκάπηλοι, καὶ τὰ ἐπαναλαβαῖναν ἄλλοι
μικρόμυσαλοι καὶ βουρλισμένοι σὲ δλους τοὺς
δρόμους καὶ σὲ δλους τοὺς καφενέδεις καὶ τὰ
κρασοπουλειά. Ἐπειδὴ κάποια φορά εἶχε συμβεῖ
ποῦ κάποιο τετελεσμένο γεγονός ἐξ ἀνάγκης ἀπὸ
τὴν πολιτικὴ τῆς ἡμέρας νὰ συμπαθητῇ καὶ
γένη σεβαστὸ, γιὰ τοῦτο ἐμεῖς μὲ τὰ χοντροκέ-
φαλά μας ἐπιστέψαμε, κ' ἐσαθήκαμε ικανοὶ νὰ
γελάσωμε καὶ κάμωμε κι' ἄλλους δποῦ δὲν εἶναι
χοντροκέφαλοινά τὸ πιστέψουν, δπῶ; ὅλα τὰ τε-
τελεσμένα γεγονότα πρέπει νὰ ἥγαιναι σεβαστό, καὶ
δπῶ; κάλενας πότε γιὰ κάλεναν λόγον, ἔχωντας
τὸ συμφέρον κ' ἔχωντας καὶ τὴ δύναμι, δὲν πρέ-
πει καὶ δὲν ἔχει τὸ δικαιώματα τὰ ξεκάνῃ! Καὶ,
σὰν καλοὶ δικηγόροι, εἴπαμε δπῶς ἐπειδὴ μιᾶς
φορὰ ἡ Εὐρώπη εἶχε σεβαστεῖ ἔνα τετελεσμένο
γεγονός πρᾶξα σφεδον τὴν Βουλγάριαν, μὲ τοῦτο
ἔγεινε νόμος καὶ πρέπει καὶ εἰν̄ ὑποχρεωμένη νὰ
σεβαστῇ κι' ἔνα δεύτερο πρᾶξ σφεδον δικό μας,
καὶ μάλιστα δποῦ ἐμεῖς εἴμαστε τόσο καλήτεροι
ἀπὸ τοὺς βρωμο-Βουλγάρους καὶ δποῦ ἔχομε τό-
σα δικαιώματα μεγαλήτερα ἀπ' αὐτούς! Ως
ἀπὸ τὰ πρέπτερά ἐφώναζαν οἱ πατριώταις κ' ἐ-
τρώγονταν ἐπειδὴ δ Δελιγιάννης δὲν ἐτσακίζο-
τουν νὰ φκιάσῃ γλήγορα ἔνα τετελεσμένο γεγο-
νός, σὰν νὰ εἰπούμε ἔναν μπακλαβᾶ γιὰ τοὺς
πατριώταις, στέλνωντας τὰ θωρακωτά μας στὴν
Κρήτη καὶ λαβαίνωντας κατοχὴν ἐν ὄνόματε τοῦ
ύψηλοῦ μας Κυρίου. Ή ἀρχὴν τοῦ σεβασμοῦ τῶν
τετελεσμένων γεγονότων εἶναι μιὰ ἀρχὴ ποὺ η
θεία πρόνοια τὴν εἶχε ἐπιφυλαγμένη γιὰ τοὺς
δικούς μας τοὺς πατριώταις σὰ μιὰ σωτηρίας
ἄγκυρα στὴν ἀπελπισία τους τὴν μεγάλη. Άλλα
δ Δελιγιάννης, ποὺ εἶχε καεῖ τὴν ἄλλη φορὰ
μὲ τὴν περίφημην ἐπιστρατεία, αἰσθάνοτουν ἐν-
στιγματικῶς σὲ κάποιον τρόπο δπῶς ἡ δουλειὰ
δὲν εἰν̄ ἀρκετὰ ἀσφαλής. Όσο γιὰ τὸ σάρωμα
τῆς πεδιάδας, τὸν στρατὸ μας ἐμεῖς εἴχαμε δη-
λώσει δπῶς δὲν τὸν στέλνομε στὴν Κρήτη γιὰ
νὰ κάμωμε πόλεμο ποὺ μήτε δὲν τὸν εἴχαμε κη-
ρύξει, καὶ νὰ σκοτώσωμε κόσμο καὶ νὰ σαρώσω-
με πεδιάδας, ἀλλὰ γιὰ νὰ ἐγκαινιάσωμε τὴν
εὐνομία καὶ τὴν τάξι καὶ ἀσφαλίσωμε τὴν ἐκθε-
μένη ζωὴν καὶ τὴν περιουσία τῶν κατοίκων της,
χριστιανῶν καὶ μουσουλμάνων ἀνεξαιρέτως. Άλ-
λα κι' ἀν οἱ μουσουλμάνοι κάτοικοι μας εἴχαν
προκαλέσει καὶ μᾶς εἶχαν ὑποχρεωτεῖ νὰ μετα-
χειριστοῦμε τὴ βία ἐναντίον τους, δὲν ἦτουν ἐ-
κεῖνος τρόπος νὰ ἐκφράζωμαστε, καὶ μὲ καύγησι
νὰ τὸ λέμε καὶ νὰ τὸ ξαναλέμε, καὶ μὲ τοῦτο
νὰ δείχνωμε δπῶς εἶχαμε πάει στὴν Κρήτη μὲ
τέτοιαν ὄρεξη καὶ παρακινημένοι ἀπὸ αἰσθήματα
φιλέδαικα καὶ αἰμοχαρῆ. Οἱ Τούρκοι δὲν εἶναι
θεῖα, καθὼς ἀγονήτως τοὺς φανταζόμαστε ἢ κα-
θὼς μὲ σκοπὸ θέλομε νὰ τοὺς παραστήσωμες· εἴ-
ναι καὶ αὐτοὶ ἀνθρώποι σὰν ἡμᾶς καὶ σὰν δλους
τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους καὶ πάνον· ἢ ἀμάθεια
καὶ δ θρησκευτικὸς φαντασμὸς τοὺς κάνουν σὲ
κάποιας περιστάσαις νὰ γέγονται σκληροὶ καὶ
νὰ φτάνουν σὲ κακουργήματα μεγάλα, καὶ δποῦ
διπλαὶς ἀπὸ τέτοια κηλίδαι κάλενται τοῖς θένος δὲν
εἶναι τελείως ἀπαλλαγμένο. Γιὰ τοῦτο ποὺ λέω
εἶχα καλοὺς μάρτυρες κ' ἔχω καλοὺς συντηγόρους
τοὺς ἴδιους χριστιανοὺς τῆς Κρήτης δποῦ ἐλέγ-
χουν τὴ θηριωδία τῶν συμπατριωτῶν καὶ δρο-
φύλων τους μουσουλμάνων κι' δποῦ μὲ τοῦτο εἰ-
ναι σὰν νὰ δμολογοῦν δπῶς δὲν φταίει ἡ φυλὴ ἢ
τὸ γένος, ἀλλὰ ἡ θρησκεία, «Οἶω μόνον κι' ἀγ-

κήθελε παραδεχτούμε δόπως λένε ψέμματα ή δόπως είναι κ' ἔκεινοι ὅμοιοι, πρᾶμμα πού δὲν τὸ πιστεύω. Οἱ Τοῦρκοι η, γιὰ νὰ εἰπῶ καλήτερα, οἱ μουσουλμάνοι τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἔχαιρωντας κακποιαῖς φυλαῖς βουνίσιαις καὶ ληστρικαῖς, ἀπὸ ἔκειναῖς διοῦν πάροχους σὲ δλα τὰ βάρβαρα μέρη, εἰν' ἔνας ἀπὸ τοὺς ἡμερώτερους καὶ ἀγαθώτερους λαοὺς τοῦ κόσμου. Αὐτοὶ εἰν' ἐκ φύσεως ἡμεροὶ καὶ ἀγαθοὶ, ἐνῷ ποῦ ἐμεῖς, καὶ πολλοὶ ἄλλοι: χριστιανικοὶ λαοὶ, εἴμαστε μᾶλλον τέτοιοι ἐξ ἀνατροφῆς. Κι' ἀν ἐμᾶς οἱ Τοῦρκοι μᾶς ἔχουν καταπίεσει ἢ τυραννήσει τῷρα πέντε περίπου αἰῶνας, τοῦτο δὲν εἶναι λόγος γιὰ νὰ τοὺς μισοῦμε σὲ βαθμὸ ποῦ νὰ ἐπιθυμήμε ἀν τὸν πετρόπος νὰ τους ἐσκοτῶμε δλοὺς, ἀθώους καὶ πταισταῖς ἀκολούθησαν κι' αὐτοὶ τὸν φυσικὸν ἀθλίον νόμο τῆς ἀνθρωπότητος, διό τοὺς εἶναι νὰ καταπίεζη καὶ νὰ τυραννή δυγατός τὸν ἀδυντον· κι' ἀν οἱ Τοῦρκοι μᾶς ἐκαταπίεσαν κάτι περισσότερο ἀπὸ τὸ κανονισμένο ἢ τὸ συνειθισμένο, τοῦτο πρέπει ν' ἀποδοθῇ στὴν ἀμάθειαν καὶ βαρβαρότητα τοῦ ἔθνους καὶ τὸν θρησκευτικὸν φρατισμό του· ποῦ λείπωντας κατὴ ἡ ἀμάθεια κι' ὁ φρατισμὸς, δὲν ἔχω καμμίαν ἀμφιβολία νὰ ἐκαταπίεζαν λιγότερο αὐτοὶ ἐμᾶς παρ' ὅτι διῆσε ἔκεινος ἢ εὑρεσιμάστε στὴ θέσι τους κι' αὐτοὶ στὴ διεκή μας. Καὶ κάμετε σύγκρισι, καὶ κυττάζετε τὴ διαφορά. Ἀλλόφυλοι καὶ ἀλλογλωτσοὶ ἐκεῖνοι, καὶ ἀμάθεις καὶ βρεράροι, καὶ κατακτηταῖς καὶ κύριοι, καὶ ὄπαδοι μιᾶς θρησκίας διόπου συσταίνει τὸ μίτος κατὰ τῶν ἀπίστων, εἶναι ἀναντίρρητος δόπως δὲν ἔχουν καταχραστεῖ σχετικῶς καὶ δὲν μᾶς ἔχουν καταπίεσει καὶ τυραννήσει τόσο, δο οἱ μᾶς καταπίεζουν καὶ μᾶς τυραννοῦν, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ καμμία ἀπὸ κείνας τὰς ἐνάντιας περίστασαις, οἱ ἕδιοι οἱ δικοὶ μᾶς ὅμόφυλοι καὶ διόθρησκοι χριστιανοὶ μέσα στὸ κράτος. Χωρὶς ν' ἀναφέρω τόσα καὶ τόσα, διόπου ἐδῶ τῷρα δὲν εἰν' ὁ τόπος, ἀναφέρω ἔνα καὶ μοναχό δὲν μᾶς εἴναι δυνατὸν ποτὲ σχεδὸν, χωρὶς νὰ ἔχωμε κάποιο μέσον, νὰ βροῦμε δικαιοσύνη γιὰ τίποτα πουθενά, πρᾶμμα τοῦτο ποῦ μήτε στὴν Τουρκιὰ δὲν συμβαίνει. Οἱ Ἰσπανοὶ στὴν Ἀμερικὴ τὸν καιρὸ τῆς ἀνακαλύψεως εἶχαν κάμει πολὺ χειρότερα ἀπ' ὅτι ἔχουν κάμει οἱ Τοῦρκοι σ' ἐμᾶς. Οἱ ἕδιοι οἱ Ἀγγλοί στὴν Τασμανία τὸν ὑστέρον τοῦτον αἰῶνα εἴχαν κάμει χειρότερα κι' αὐτοὶ καταπίεζαντας σὲ βαθμὸν ἀνήκουστον καὶ ἔζοντόνωντας χωρὶς δικαιολόγημα καὶ γιὰ ἀπλῆ διασκέδασι καὶ γύμνασι κυνηγετικὴ ὥστε στὸν ὑστέρον τοὺς ἀτυχοὺς ιθαγενεῖς. Αὐτὸ δὲν τὸ εἴχε κάμει βέβαια ἡ κυβέρνησι, ἀλλὰ οἱ ἀποικοὶ, διόπου ἡ κυβέρνησι δὲν εἴχε τὴ δύναμι καὶ τὰ μέσα νὰ τοὺς συγκρατήσῃ. Οἱ Τοῦρκοι, σὰν ἔθνος καὶ σὰν κράτος, δὲν τὸ ἔχουν κάμει τοῦτο πουθενά. Κι' ἀν ἔχουν βασανίσει, κι' ἀνέχουν σκοτώσει ἀθώους ἀνθρώπους, τοῦτο τὸ ἔχουν πράξει σὲ περίστασι ἐπανχοτάσεως καὶ σὲ ἔξαψι φρατισμοῦ, κάποτες καὶ παρακινημένοι ἀπὸ ἄλλοὺς φύσει σκληρούς καὶ ξαγριεμένοι μὲ ἔκεινῶν τὴ συγχωρεῖα, καὶ ὅχι σὲ καιρὸ εἰρήνης καὶ στὰ καλὰ καθούμενα. Οἱ Τοῦρκοι ἔχουν καὶ τὸ δικαιολόγημα τῆς θρησκείας διόπου τοὺς συγχωρεῖ νὰ σκοτόνουν τοὺς ἀπίστους, ἐνῷ ποῦ ἡ γριστιανικὴ θρησκεία πραγμένη ὅλο τὸ ἐνάντιο, συσταίγνωντας τὴν παγκοσμιαὶ γάπη, καὶ τὴν ὁγκόν τὸν καὶ τῶν ἱῶν τῶν ἐχθρῶν, πρᾶμμα τοῦτο υπερβολικὸ καὶ σαρπαὶ θεῖστο μὲ τὴν φύσι τὸν ἀνθρώπου. Οἱ Θεὸς τῶν μουσουλμάνων εἴναι διόις δ Θεὸς τῶν Βερμανῶν, ἐπειδὴ δ Μωάμεθ εἴχε ἀντιγράψει ἀπὸ τὸν Μωϋσῆ, ποῦ ἐπαράγγελνε τὰ ἔδια σὲ κείνους, νὰ σκοτόνουν δῆλο τοὺς ἀπίστους, καὶ διόπου διμως μήτε οἱ Εβραῖοι, μήτε ἐμεῖς σήμερα (ἐπειδὴ εἴναι καὶ δικός μας Θεὸς) τὸν ἀγροικάμε σὲ τοῦτο. Ως καὶ οἱ μουσουλμάνοι ὅμως δὲν τὸν ἀγροικάν δλοι, καὶ μὲ τὸν καιρὸ καὶ τὴν ἔξαπλω-

νους λαούς στὴν ὑποταγή τους διόπου πολὺ πολὺ κυττάξουν μέχαθε τρόπο νὰ συμφωνήσουν μετα-Θὰ ἐπιθυμούσταμε νὰ τοὺς εἶχαμε σήμερα κ' ἔ-
μείς, καὶ διόπου ἀσυνεπεῖς, καὶ αὖν δὲν ἡέρω τὶ κ' δικῆ μας
καὶ διόπου ἀσυνεπεῖς, καὶ αὖν δὲν ἡέρω τὶ κ' δικῆ μας
τὸ εἰπῶ, τὸ ἔχομε κηρύξει τοῦτο ἐπανεἰλημένως
καὶ μεγαλοφώνως. "Αν ἐμεῖς σήμερα ἥθελεῖς ἔχωμε
τὴν Βουλγαρία στὴν ὑποταγὴ μας, ἐνα μέρος ἡ
καὶ διλη, θὰ τὴν ἐδίναμε στοὺς νοικοκυρίους μὲ
τὸ καλό; "Οχι τὴν Βουλγαρία, ἀλλὰ μήτε καὶ
τὸν πλέον ἄχριστον σκόπελο τοῦ Αιγαίου θὰ
ἐδίναμε χάρισμα καὶ μὲ τὸ καλὸ κάνενος; γιὰ
ὅτι πολλὰ καὶ μεγάλα καὶ ιερὰ δικαιώματα
κι' ἀν ἥθελεῖς.

Σήμερα δεσπόζει τὴν πολιτικὴ τῆς Ρουσσίας, ἡ
πολιτικὴ τοῦ Λοβανώφ. Αὕτη ἡ πολιτικὴ δὲν
ἔχηγέται παρὰ μὲ καίνο 'ποῦ θὰ εἰπὼ πρακτικοῦ.
Τότες μὲ τὰ 'Αρμενικὰ ἡτούν μιὰ καὶ
εὐκαιρία γιὰ νὰ εἰσβαλῃ ἡ Ρουσσία στὴν Τούρ-
κην. 'Αρμενία καὶ πάρη στὴν πρωταρία τῆς
τους. 'Αρμένηδες κ' ἔμποδιση τὸν ἑοίσθιευμό^{τους}. Καὶ διμῶς δὲν τὸ εἶχε κάμει. 'Η Αγγλία,
ἀπ' ὅ,τι ἐφίκινοτουν, δὲν θὰ ἐναντιόνοτουν σὲ
τοῦτο. Κι' ἀφοῦ ἡ Αγγλία δὲν θὰ ἐναντιόνο-
τουν, κανένας ἄλλος δὲν ἥθελε ἐναντιωθῆ-
στὴν Αγγλία, λαὸς καὶ κυβέρνησι, σὲ καίνη
τὴν περίστασι, ἀπάνου σὲ καθε ἄλλο αἰ-
σθημα συμφεροντολογικό, εἴχε ἐπικρατήσει τὸ
αἰσθημα τῆς φιλανθρωπίας. Στὴν Ρουσσία σχ. Καὶ μήτε σὲ κανένας ἄλλο ἔθνος εὐρωπαϊκὸ εἴχε
ἐκδηλωθεῖ ἡ συμπάθεια καὶ δι πόνος γιὰ τὸ πα-
θημα τῶν 'Αρμένηδων ὅπε εἶχεν ἐκδηλωθεῖ στὴν
Αγγλία. Τὸ περιστατικὸ τοῦτο ἀποδείχνει τοὺς
Αγγλούς ἀνώτερους ἡθικῶς ἀπ' ὅλους τοὺς ἄλ-
λους. 'Εννοώ πάντα γιὰ τὸ μορφωμένο μέρος τοῦ
ἔθνους. "Αν οἱ Ρούστοι ἥθελεῖς ἔχουν τὰ φιλάνθρω-
πα καὶ γενναῖα αἰσθηματα τὸν Αγγλία, ὡς
καὶ στὴν περίστασι 'ποῦ δὲν ἥθελε τοὺς συγχω-
ρεθεὶ ἀπὸ τὴν Εὐρωπαϊκὴν ὀλομέλεια νὰ προ-
σχρήσουν τὴν Τούρκην 'Αρμενία, ἥθελε ἐνερ-
γήσουν γιὰ νὰ ιδρυθῇ μιὰ ἀνεξάρτητη 'Αρμενία
συγκαταστιμένη ἀπὸ ταῖς 'Αρμενικαῖς ἐπαρχίαις
καὶ τῶν δύο κρατῶν, καὶ τῆς Τούρκης δηλ. καὶ
τῆς Ἰδιαίας τῆς Ρουσσίας. Ο Μουραβίέρ άκολουθεῖ
τὴν πολιτικὴ τοῦ Λοβανώφ, τὸ πιθανώτατο ἐπει-
δὴ τὴν εὔηρηκε ἔτοιμη κ' ἐπειδὴ δὲν θέλει νὰ
κάμῃ τὸν κόπο ἡ δὲν ἔχει τὸ θάρρος νὰ ζητήσῃ
κ' εὔηρη μιὰς ἄλλη καλήτερη καὶ φιλανθρωπότε-
ρη. Αὐτὸς ἐμπιστεύεται στὴν ὁροκυρία τοῦ προ-
κατόχου του κι' διο γιὰ αἰσθηματα, ἔχει κι'
αὐτὸς τὰ αἰσθηματα 'ποῦ ἔχει ἡ πλειονότης
στὸν κόπο, κι' διόπου ἔχουν κι' διοι οἱ διπλωμά-
ταις κι' διοι οἱ ἡγεμόνες, μὲ λίγας ἑξαρεστι-
καντα πολιτικὴ τοῦ Λοβανώφ, τὸ πιθανώτατο
ἔπειδὴ τὴν εὔηρηκε ἔτοιμη κ' ἐπειδὴ δὲν θέλει νὰ
κάμῃ τὸν κόπο ἡ δὲν ἔχει τὸ θάρρος νὰ ζητήσῃ
κ' εὔηρη μιὰς ἄλλη καλήτερη καὶ φιλανθρωπότε-
ρη. Αὐτὸς ἐμπιστεύεται στὴν ὁροκυρία τοῦ προ-
κατόχου του κι' διο γιὰ αἰσθηματα, ἔχει κι'
αὐτὸς τὰ αἰσθηματα 'ποῦ ἔχει ἡ πλειονότης
στὸν κόπο, κι' διόπου ἔχουν κι' διοι οἱ διπλωμά-
ταις κι' διοι οἱ ἡγεμόνες, μὲ λίγας ἑξαρεστι-
καντα πολιτικὴ τοῦ Λοβανώφ, τὸ πιθανώτατο
ἔπειδὴ τὴν εὔηρηκε ἔτοιμη κ' ἐπειδὴ δὲν θέλει νὰ
κάμῃ τὸν κόπο ἡ δὲν ἔχει τὸ θάρρος νὰ ζητήσῃ
κ' εὔηρη μιὰς ἄλλη καλήτερη καὶ φιλανθρωπότε-
ρη. Αὐτὸς ἐμπιστεύεται στὴν ὁροκυρία τοῦ προ-
κατόχου του κι' διο γιὰ αἰσθηματα, ἔχει κι'
αὐτὸς τὰ αἰσθηματα 'ποῦ ἔχει ἡ πλειονότης
στὸν κόπο, κι' διόπου ἔχουν κι' διοι οἱ διπλωμά-
ταις κι' διοι οἱ ἡγεμόνες, μὲ λίγας ἑξαρεστι-
καντα πολιτικὴ τοῦ Λοβανώφ, τὸ πιθανώτατο
ἔπειδὴ τὴν εὔηρηκε ἔτοιμη κ' ἐπειδὴ δὲν θέλει νὰ
κάμῃ τὸν κόπο ἡ δὲν ἔχει τὸ θάρρος νὰ ζητήσῃ
κ' εὔηρη μιὰς ἄλλη καλήτερη καὶ φιλανθρωπότε-
ρη. Αὐτὸς ἐμπιστεύεται στὴν ὁροκυρία τοῦ προ-
κατόχου του κι' διο γιὰ αἰσθηματα, ἔχει κι'
αὐτὸς τὰ αἰσθηματα 'ποῦ ἔχει ἡ πλειονότης
στὸν κόπο, κι' διόπου ἔχουν κι' διοι οἱ διπλωμά-
ταις κι' διοι οἱ ἡγεμόνες, μὲ λίγας ἑξαρεστι-
καντα πολιτικὴ τοῦ Λοβανώφ, τὸ πιθανώτατο
ἔπειδὴ τὴν εὔηρηκε ἔτοιμη κ' ἐπειδὴ δὲν θέλει νὰ
κάμῃ τὸν κόπο ἡ δὲν ἔχει τὸ θάρρος νὰ ζητήσῃ
κ' εὔηρη μιὰς ἄλλη καλήτερη καὶ φιλανθρωπότε-
ρη. Αὐτὸς ἐμπιστεύεται στὴν ὁροκυρία τοῦ προ-
κατόχου του κι' διο γιὰ αἰσθηματα, ἔχει κι'
αὐτὸς τὰ αἰσθηματα 'ποῦ ἔχει ἡ πλειονότης
στὸν κόπο, κι' διόπου ἔχουν κι' διοι οἱ διπλωμά-
ταις κι' διοι οἱ ἡγεμόνες, μὲ λίγας ἑξαρεστι-
καντα πολιτικὴ τοῦ Λοβανώφ, τὸ πιθανώτατο
ἔπειδὴ τὴν εὔηρηκε ἔτοιμη κ' ἐπειδὴ δὲν θέλει νὰ
κάμῃ τὸν κόπο ἡ δὲν ἔχει τὸ θάρρος νὰ ζητήσῃ
κ' εὔηρη μιὰς ἄλλη καλήτερη καὶ φιλανθρωπότε-
ρη. Αὐτὸς ἐμπιστεύεται στὴν ὁροκυρία τοῦ προ-
κατόχου του κι' διο γιὰ αἰσθηματα, ἔχει κι'
αὐτὸς τὰ αἰσθηματα 'ποῦ ἔχει ἡ πλειονότης
στὸν κόπο, κι' διόπου ἔχουν κι' διοι οἱ διπλωμά-
ταις κι' διοι οἱ ἡγεμόνες, μὲ λίγας ἑξαρεστι-
καντα πολιτικὴ τοῦ Λοβανώφ, τὸ πιθανώτατο
ἔπειδὴ τὴν εὔηρηκε ἔτοιμη κ' ἐπειδὴ δὲν θέλει νὰ
κάμῃ τὸν κόπο ἡ δὲν ἔχει τὸ θάρρος νὰ ζητήσῃ
κ' εὔηρη μιὰς ἄλλη καλήτερη καὶ φιλανθρωπότε-
ρη. Αὐτὸς ἐμπιστεύεται στὴν ὁροκυρία τοῦ προ-
κατόχου του κι' διο γιὰ αἰσθηματα, ἔχει κι'
αὐτὸς τὰ αἰσθηματα 'ποῦ ἔχει ἡ πλειονότης
στὸν κόπο, κι' διόπου ἔχουν κι' διοι οἱ διπλωμά-
ταις κι' διοι οἱ ἡγεμόνες, μὲ λίγας ἑξαρεστι-
καντα πολιτικὴ τοῦ Λοβανώφ, τὸ πιθανώτατο
ἔπειδὴ τὴν εὔηρηκε ἔτοιμη κ' ἐπειδὴ δὲν θέλει νὰ
κάμῃ τὸν κόπο ἡ δὲν ἔχει τὸ θάρρος νὰ ζητήσῃ
κ' εὔηρη μιὰς ἄλλη καλήτερη καὶ φιλανθρωπότε-
ρη. Αὐτὸς ἐμπιστεύεται στὴν ὁροκυρία τοῦ προ-
κατόχου του κι' διο γιὰ αἰσθηματα, ἔχει κι'
αὐτὸς τὰ αἰσθηματα 'ποῦ ἔχει ἡ πλειονότης
στὸν κόπο, κι' διόπου ἔχουν κι' διοι οἱ διπλωμά-
ταις κι' διοι οἱ ἡγεμόνες, μὲ λίγας ἑξαρεστι-
καντα πολιτικὴ τοῦ Λοβανώφ, τὸ πιθανώτατο
ἔπειδὴ τὴν εὔηρηκε ἔτοιμη κ' ἐπειδὴ δὲν θέλει νὰ
κάμῃ τὸν κόπο ἡ δὲν ἔχει τὸ θάρρος νὰ ζητήσῃ
κ' εὔηρη μιὰς ἄλλη καλήτερη καὶ φιλανθρωπότε-
ρη. Αὐτὸς ἐμπιστεύεται στὴν ὁροκυρία τοῦ προ-
κατόχου του κι' διο γιὰ αἰσθηματα, ἔχει κι'
αὐτὸς τὰ αἰσθηματα 'ποῦ ἔχει ἡ πλειονότης
στὸν κόπο, κι' διόπου ἔχουν κι' διοι οἱ διπλωμά-
ταις κι' διοι οἱ ἡγεμόνες, μὲ λίγας ἑξαρεστι-
καντα πολιτικὴ τοῦ Λοβανώφ, τὸ πιθανώτατο
ἔπειδὴ τὴν εὔηρηκε ἔτοιμη κ' ἐπειδὴ δὲν θέλει νὰ
κάμῃ τὸν κόπο ἡ δὲν ἔχει τὸ θάρρος νὰ ζητήσῃ
κ' εὔηρη μιὰς ἄλλη καλήτερη καὶ φιλανθρωπότε-
ρη. Αὐτὸς ἐμπιστεύεται στὴν ὁροκυρία τοῦ προ-
κατόχου του κι' διο γιὰ αἰσθηματα, ἔχει κι'
αὐτὸς τὰ αἰσθηματα 'ποῦ ἔχει ἡ πλειονότης
στὸν κόπο, κι' διόπου ἔχουν κι' διοι οἱ διπλωμά-
ταις κι' διοι οἱ ἡγεμόνες, μὲ λίγας ἑξαρεστι-
καντα πολιτικὴ τοῦ Λοβανώφ, τὸ πιθανώτατο
ἔπειδὴ τὴν εὔηρηκε ἔτοιμη κ' ἐπειδὴ δὲν θέλει νὰ
κάμῃ τὸν κόπο ἡ δὲν ἔχει τὸ θάρρος νὰ ζητήσῃ
κ' εὔηρη μιὰς ἄλλη καλήτερη καὶ φιλανθρωπότε-
ρη. Αὐτὸς ἐμπιστεύεται στὴν ὁροκυρία τοῦ προ-
κατόχου του κι' διο γιὰ αἰσθηματα, ἔχει κι'
αὐτὸς τὰ αἰσθηματα 'ποῦ ἔχει ἡ πλειονότης
στὸν κόπο, κι' διόπου ἔχουν κι' διοι οἱ διπλωμά-
ταις κι' διοι οἱ ἡγεμόνες, μὲ λίγας ἑξαρεστι-
καντα πολιτικὴ τοῦ Λοβανώφ, τὸ πιθανώτατο
ἔπειδὴ τὴν εὔηρηκε ἔτοιμη κ' ἐπειδὴ δὲν θέλει νὰ
κάμῃ τὸν κόπο ἡ δὲν ἔχει τὸ θάρρος νὰ ζητήσῃ
κ' εὔηρη μιὰς ἄλλη καλήτερη καὶ φιλανθρωπότε-
ρη. Αὐτὸς ἐμπιστεύεται στὴν ὁροκυρία τοῦ προ-
κατόχου του κι' διο γιὰ αἰσθηματα, ἔχει κι'
αὐτὸς τὰ αἰσθηματα 'ποῦ ἔχει ἡ πλειονότης
στὸν κόπο, κι' διόπου ἔχουν κι' διοι οἱ διπλωμά-
ταις κι' διοι οἱ ἡγεμόνες, μὲ λίγας ἑξαρεστι-
καντα πολιτικὴ τοῦ Λοβανώφ, τὸ πιθανώτατο
ἔπειδὴ τὴν εὔηρηκε ἔτοιμη κ' ἐπειδὴ δὲν θέλει νὰ
κάμῃ τὸν κόπο ἡ δὲν ἔχει τὸ θάρρος νὰ ζητήσῃ
κ' εὔηρη μιὰς ἄλλη καλήτερη καὶ φιλανθρωπότε-
ρη. Αὐτὸς ἐμπιστεύεται στὴν ὁροκυρία τοῦ προ-
κατόχου του κι' διο γιὰ αἰσθηματα, ἔχει κι'
αὐτὸς τὰ αἰσθηματα 'ποῦ ἔχει ἡ πλειονότης
στὸν κόπο, κι' διόπου ἔχουν κι' διοι οἱ διπλωμά-
ταις κι' διοι οἱ ἡγεμόνες, μὲ λίγας ἑξαρεστι-
καντα πολιτικὴ τοῦ Λοβανώφ, τὸ πιθανώτατο
ἔπειδὴ τὴν εὔηρηκε ἔτοιμη κ' ἐπειδὴ δὲν θέλει νὰ
κάμῃ τὸν κόπο ἡ δὲν ἔχει τὸ θάρρος νὰ ζητήσῃ
κ' εὔηρη μιὰς ἄλλη καλήτερη καὶ φιλανθρωπότε-
ρη. Αὐτὸς ἐμπιστεύεται στὴν ὁροκυρία τοῦ προ-
κατόχου του κι' διο γιὰ αἰσθηματα, ἔχει κι'
αὐτὸς τὰ αἰσθηματα 'ποῦ ἔχει ἡ πλειονότης
στὸν κόπο, κι' διόπου ἔχουν κι' διοι οἱ διπλωμά-
ταις κι' διοι οἱ ἡγεμόνες, μὲ λίγας ἑξαρεστι-
καντα πολιτικὴ τοῦ Λοβανώφ, τὸ πιθανώτατο
ἔπειδὴ τὴν εὔηρηκε ἔτοιμη κ' ἐπειδὴ δὲν θέλει νὰ
κάμῃ τὸν κόπο ἡ δὲν ἔχει τὸ θάρρος νὰ ζητήσῃ
κ' εὔηρη μιὰς ἄλλη καλήτερη καὶ φιλανθρωπότε-
ρη. Αὐτὸς ἐμπιστεύεται στὴν ὁροκυρία τοῦ προ-
κατόχου του κι' διο γιὰ αἰσθηματα, ἔχει κι'
αὐτὸς τὰ αἰσθηματα 'ποῦ ἔχει ἡ πλειονότης
στὸν κόπο, κι' διόπου ἔχουν κι' διοι οἱ διπλωμά-
ταις κι' διοι οἱ ἡγεμόνες, μὲ λίγας ἑξαρεστι-
κ

δὲν κατορθόνει τίποτα, ἀλλαζει πολιτικὴ κ' ἔ-
καιμε στενὴ φιλία μὲ τὴν Τουρκιά. Μόνον τὸν
καιρὸ τοῦ Βοναπάρτειού εἶχε ὑποχρεωθεῖ ἡ ἄλλη
Εὐρώπη νὰ ἐνωθῇ γιὰ νὰ τὸν πολεμήσῃ. "Επρε-
πε νὰ ἔρθῃ σήμερα ἔνας; ἀλλος Βοναπάρτεις, μὲ
τὰ φιλόδοξα καὶ κατακτητικὰ σχέδια ἔκεινος,
μὲ τὴ στρατηγικὴ του ικανότητα καὶ μὲ τί¹
θέσι του τὰν ἀρχηγοῦ μεγάλου κράτους, γιὰ νὰ
συμβῇ πάλε τὸ ἵδιο καὶ γιὰ νὰ μοιραστῇ ἡ Εὐ-
ρώπη σὲ δύο. Ἀλλὰ καὶ σὲ αὐτὴ τὴν περίστασι
εἶναι πολὺ χριστιανὸ ἀνέμεις θὰ εἰχαμε κάνε-
να κέρδος, γιὰ διποιο ἀπὸ τὰ δύο μέρη κι' ἀν
ῆθελε ὑπερισχύσει. Αὐτὸν τὸν γενικὸν εὐρωπαϊ-
κὸν πόλεμο τὸν ἐπεριμέναμε καὶ τώρα οὐτερα
γιὰ νὰ δυνηθοῦμε νὰ πάρωμε τὴν Κρήτη. Και
τὸν ἐπεριμέναμε καὶ τὸν ἑζητούσαμε νὰ γένη ἐ-
πιτηδεις γιὰ μᾶς καὶ γιὰ νὰ μπορέσωμε νὰ ἐγ-
καινιάσωμε μὲ τὸ μέσον του Βάσσου τὴν εὐνομία
καὶ τὴν τάξιν καὶ τὴ δικαιοσύνη ἔκει. Μεγάλος
καὶ σάγιος σκοπός, ὅποιο ἂξιζε βέβαια νὰ μπερ-
θετῇ ἡ Εὐρώπη σὲ ἔναν γενικὸν πόλεμο καὶ νὰ
πετεοκοπῇ γιὰ τοῦτο. Εἴχαμε λάθει τὴν τύχη
νὰ ἴδουμε καὶ τὸ ἀντίγραφο μιανῆς ἀποφάσεω;
τοῦ δικαιοστηρίου τοῦ σεργατοῦ τῆς κατοχῆς, ὑπ'
ἄριθ. 1, ποὺ ἐκαταδίκαζε ἔναν κλέφτη, καὶ ποὺ
εἶχε φροντίσει ὁ Βάσσος νὰ τὸ στείλῃ ἐγκαίρως
καὶ εἶχε δημοσιευθεῖ μὲ περηφάνεια ἀπὸ ταῖς ἐ-
φημερίδαις μας! .. Ή Σαλλία κολακεύει τὴν
Ρουσσία καὶ ἴσως νὰ τῆς ὑπόσχεται ὑποστήριξι
σὲ τίποτ' ἄλλο ἄλλα σὲ τί; Γιὰ ν' ἀποφασίσῃ
ἡ Ρουσσία νὰ κάμη ἔχθρο τὴν Γερμανία πρὸς χα-
ρι τῆς Γαλλίας χρειάζεται πολὺ. Μερικοὶ στὸ
πλησίασμα αὐτὸν Γαλλίας καὶ Ρουσσίας βλέπουν
τὸ σχέδιο μιᾶς συμμαχίας γιὰ τὴ λύση τοῦ ἀ-
νατολικοῦ ζητήματος, μὲ τὴ συνδρομὴ καὶ τὴν
Αουστρίας καὶ Γερμανίας. Δὲν θὰ ἥτουν ἀπίθα-
νο τοῦτο, καὶ θὰ τὸ ἐπίστευα κ' ἔγω, ἀν δὲν ἐ-
βλεπε τὴ στενὴ φιλία ποὺ ἔνονει σήμερα τὸν
Σουλτάνο μὲ τὴ Γερμανία καὶ τὴ Ρουσσία. Και
θέν εἶναι φιλία μόνον μὲ λόγια αὐτὴ, ἄλλας εἰ-
ναι φιλία μὲ πράγματα καὶ μὲ καμώματα κι' ὅ-
χι μὲ πράγματα καὶ καμώματα μικρῆς ἢ με-
τρικῆς σημασίας, καθὼς θὰ ἥτουν ἡ ὑπόθεσι τῆς
Κρήτης, ἄλλα σηματίας μεγάλης καθὼς εἶναι ἡ
ὑπόθεσι τοῦ ἑξοδοθρευμοῦ τῶν Αρμένων. Εἰδι-
κρινής φιλία μὲ τὸν Σουλτάνο καὶ σχέδιο λύσε-
ως τοῦ ἀνατολικοῦ ζητήματος (γιὰ τὸ παρὸν
τούλαχιστον) δὲν συμβίβαζεται. Τὸ πρῶτο εἶναι
γεγονός ἀποδειγμένο καὶ ἀναμφισβήτητο τὸ
δευτέρο εἶναι μιὰ βάσιμη εἰκασία ποὺ ἔχουν δε-
ρόνται ἀπὸ τὸ γεγονός ἔκεινο. Μπορεῖ, καὶ μὲ
ὅλα αὐτὰ, νὰ σφάλλω ἄλλα ἔτσι εἴμαι ὑποχρε-
ωμένος ἔγω σήμερα νὰ κρίνω καὶ νὰ συμπεράνω.
Συμμαχία μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ρουσσίας ἔναν-
τιον τῆς Γερμανίας φάνεται πολὺ ἀπίθανη καὶ
σχεδὸν ἀπίστευτη. Η Γερμανία σὲ τέτοια περί-
στασι θὰ εἶχε βοηθοῦ τὴν Αουστρία, τὴν Τουρ-
κία, τὴν Ἰταλία καὶ τὴν Ἀγγλία, ἀπειδὴ εἶναι
φανερὸ διπῶς ἔνας ἀπὸ τοὺς σκοποὺς ἔκεινης τῆς
συμμαχίας θὰ ἥτουν καὶ ἡ κατάλυσι τοῦ Τουρ-
κικοῦ κράτους. Συμμαχία μεταξὺ Γερμανίας καὶ
Ρουσσίας γιὰ ἄλλους σκοπούς, αὐτὸν θὰ ἥτουν
πιθανώτερο. Η Γαλλία προετοιμάζεται στρατι-
ωτικῶς ἀπὸ ἔνα μέρος, κολακεύει τὴν Ρουσσία
ἀπὸ τὸ ἄλλο. Δὲν εἶναι δύσκολο ἡ Γαλλικὴ
κυβέρνησι μὲ τοῦτο νὰ θέλῃ νὰ δημοκοπῇ γιὰ
νὰ παρηγορέται ὁ κόσμος τῆς καὶ νὰ ἔχῃ τὴν
ὑπομονὴ νὰ περιμένῃ. Τὸ ἵδιο κάνει καὶ ἡ Ἰτα-
λικὴ κυβέρνησι, καὶ τὸ ἵδιο ἐκάναμε πάντα κ' ἔ-
μεις ἀπὸ τὸν καιρὸ τῆς μεταπολιτεύσεως ὡς
στὴν ὥρα ποὺ ἔχασε καὶ ἡ Ἰδιαὶ ἡ κυβέρνησι τὰ
μιαλά τῆς κ' ἔβγηκε μὲ τὸ σπαθί στὸ χέρι. Γιὰ
ν' ἀποφασίσῃ ἡ Γαλλία νὰ κάμη τὸν πόλεμο
μεναχὴ τῆς ἔναντιον τῆς Γερμανίας, καθὼς τὸν
εἶχε κάμει τὰ 1870, δὲν θὰ τὸ ἀποφασίσει πο-
τέ καὶ τὸ δυολογεῖ καὶ ἡ Ἰδιαὶ καὶ δίνει νὰ τὸ
ἔννοησῃ τοῦτο καὶ στὸν λαό της μὲ τὴ συμμα-
χία ποὺ στ' ἀλήθεια ἡ στὰ φέμματα προσπα-
θεῖ νὰ κάμη μὲ τὴ Ρουσσία. Κι' ἔν τη Γαλλικὴ
κυβέρνησι δὲν δημοκοπεῖ, τότες θὰ είπει διπῶς
περιπατεῖται ἀπὸ τὴ Ρουσσία. "Οσο γιὰ τὴν Ἰ-
ταλικὴ κυβέρνησι ποὺ τὴν ἔχουν μπάσει στὸν
χορὸ τῆς τριτλῆς συμμαχίας καὶ τὴν ὑποχρε-
ωμένη νὰ ξοδεύῃ τὰ μαλλοκέφαλά της, ἀν δὲν
δημοκοπεῖ κ' ἔκεινη, θὰ είπει διπῶς περιπατεῖται
ἀπὸ τὴ Γερμανία. "Οξω κι' ἀν εἰν' ὁ σκοπός
της καὶ τὸ κάνει γιὰ νὰ μπορῇ νὰ δικαιολογῇ
τὴ διατήρηση περισσοῦ στρατοῦ τοῦ θὰ τῆς, εἰ-
χοντείσει προκύπτονταί της καὶ πρὸς ὑποστή-
ρει τὴν δικαιοστείας σὲ μιὰ περίστασι, ποὺ δὲν
θὰ ἥτουν ἀπίθαγη, ἐπαναστάσεως τοῦ δημοκρα-
τικῶν. Δὲν βλέπω ποιὸ κέρδος θὰ ἔμπορούσε νὰ
ἔχῃ ἡ Ἰταλία ἀπὸ τὴν τριτλή συμμαχία. Σὲ
περίστασι ἔνος πολέμου τῶν τριών συμμαχών μὲ
τὴ Γαλλία, ἀν δὲν
σι γιὰ τοὺς τρεῖς
ταμείοτούν παίρ-
νει τὴν Κόρσικα. Α-
αύτος ὁ πόλεμος
συμφέρον γιὰ νὰ
πάλι, γιὰ νὰ τὸ
κι' αὐτὴ σύμμαχο
ποιό μέρος θὰ το-
λους θὰ ἥτουν τὸ
σὲ ἔναν πόλεμο το-
ῦ του ἀμφιβολη-
Γαλλία τὴν Ἀλ-
ή περίστασι ἐνδέ-
πάρα πολὺ ἀπίθα-
ριστας θὰ ἔμπο-
δυνηθῇ ἡ Ἰταλία
μιωθῇ γιὰ ταῖς
χρεωμένη νὰ κά-
τρόπο θὰ ἐκατόρ-
την Αουστρία ἢ
ώπη ἡ ὅδως ἀπὸ
χια δὲν εἶναι ἄλλη
ματρένο ἀπὸ τὸν
ἐμποδίσῃ τὴ Γαλ-
δί Βισμαρκ νὰ είχ-
μια; συμμαχίας
Ἀλλὰ τοῦτο δὲν
σι εἶναι πολὺ ἀπὸ
περίστασι θὰ ἔπι-
προγούμενας σε
Γερμανία.

